

Največji slovenski dnevnik.
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1912, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 183. — ŠTEV. 183.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 6, 1917. — PONEDELJEK, 6. AVGUSTA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Iz Rusije.

KERENSKIJI UMAKNE RESIGNACIJO. — NAPRAVIL BO IZPREMEMBE. — SKUPNI SVET UGODI KORNILOVIM ZAHTEVAM. — KERENSKIJI REŠI TELJ RUSIJE. — PROTIREVOLUCIJA RASTE. — NOVO MINISTRSTVO. — PRI ČRNOVICAH SO SE RUSI VSTAVILI. — PROTI JUGU PA SE UMIKAJO. — ŽENSKI VOJAKI NA FRONTI.

Petrograd, 5. avgusta. — S 147 proti 46 glasovom je skupni svet vseh delavskih in vojaških delegatov na seji, ki je trajala vso noč, izrekel Kerenskiju vse zaupanje.

Maksimalisti so ostro nasprotovali in 42 od njih ni hotelo niti glasovati.

Duma je tudi dala Kerenskiju zaupnico. Kerenski je izdal nato proklamacijo, kjer pravi, da ne more odkloniti podeljene mu avtoritete v času, ko preči domovini od zunaj poraz, od znotraj pa razpad. Upa, da bo mogel zopet vstvariti močno revolucionarno vlado, ki bo sledila principom, katere si je nadela ruska revolucija.

Nadalje pravi, da bo uvedel razne izpremembe, toda zaradi tega ne misli, da se bo njegova odgovornost v vodstvu državnih poslov povečala.

Celonočna seja v carjevi zimski palači je bila zaključena proti jutru, potem ko je vseh pet strank izreklo Kerenskiju zaupanje in ga pooblastilo, da naj sestavi svoje ministrstvo. Pri seji je bilo sicer mnogo razburjenja, toda vršila se je v redu.

Vsi vdeležniki so bili mnenja, da pomeni nova odločitev preropenje Rusije, ali pa — pogin.

Ministri so izjavili, da je bila ta seja najvažnejša iz leta 1913, ko so se ruski plemenitiši v Moskvi zaradi vojne s Poljaki in notranjih nemirov zbrali, izvolili prvega Romanoviča za svojega carja in s tem rešili Rusijo — razpada.

Kerenski ni bil pri seji navzoč, toda vsi so se strinjali v tem, da je Kerenski edini, ki more rešiti Rusijo. Zunanji minister je izjavil, da se mir ne more doseči, da mora biti Rusija pripravljena za vojno skozi vso zimo in da vživa edini Kerenski vse zaupanje ruskega naroda.

M. Ceretelli, poštni in brzojavni minister je izjavil, da je Kerenski edini zmogel rešiti Rusijo.

Nato se je dvignil prokurator Svetega Sinoda, M. Lvov in je rekel, da je Kerenski izbran za rešitelja Rusije. Pravosodni minister Efmov je rekel skoro iste besede in rekel, da je Kerenski človek, katerega Rusija ne more pogrešati.

Pavel N. Miljukov, vođa ustavnih demokratov je dejal, da je njegova stranka za to, da se podeli Kerenski-ju absolutna moč, ker združuje v sebi vse lastnosti, ki morejo napraviti v Rusiji red.

Podpredsednik Nekrasov je naznanil Kornilove pogoje in zahteve, pod katerimi prevzame vrhovno poveljstvo nad ruskimi armadami. Nekrasov je tudi priznal, da obstoji protirevolucija, ki z vsakim dnem narašča.

Kornilove zahteve:

1. — Želim, da sem odgovoren samo svoji vesti in narodu.
2. — Nikdo se ne sme vmešavati v moja vojaška povelja in imenovanja.
3. — Odredbe, ki so bile zadnje dni vpeljane na fronti, se morajo vpeljati tudi za fronto.

V ruski armadi je zopet vpeljana stroga disciplina. Dezertacija, ki je bila izza časa revolucije na dnevnem redu in v splošni navadi, je zdaj kaznovana s smrtjo.

V vojaških krogih se danes naznanja, da so ruske čete, ki operirajo vzhodno od Črnovic, se spoprijete z Avstrijanci ter so zasedle nek gozd pri Bajanu; vjeli so več kot 500 vojakov in vplenili tri strojne puške.

Južno od tega okraja se rusko umikanje nadaljuje, ravno tako tudi pri Kimpolungu.

London, 5. avgusta. — Reuterjev dopisnik je sporočil v London:

— Vsi ruski ministri so položili v Kerenskijeve roke svoje resignacije, da mu s tem olajšajo sestavo ministrstva. Kerenski je imel konferenco z Jurijem Plehanovom in princem Kropotkin, ki sta se pred kratkim vrnila iz izgnanstva.

Petrogradska posadka se je ves čas krize zadržala mirno. Vojaška komisija, katero je poslala provizorična vlada v Kronstadt, da preišče tamošnji položaj, se je morala vrniti v Petrograd, ker je bila sovražno sprejeta in so sploh z njo zelo neuljudno ravnali.

160 ženskih vojakov je odšlo iz Karkova na jugozapadno bojišče.

Uradno se zanikuje, da bi bil gen. Erdelli vstreljen.

Li Yuan-Hung.
Peking, Kitajsko, 5. avgusta. — Prejani kitajski predsednik Li Yuan-Hung, ki je bil v francoski bolnišnici od zadnje zadnje krize, je zdaj v svoji stanovanju, izvirno v svoji stanovanju, izvirno v svoji stanovanju.

Michaelis in mir.

Michaelis objavlja stalen mir. — Navdušeni klici na cesarja. — Cesar se vrne. Nov živilski diktator.

Kodanj, Dansko, 5. avgusta. — "Vsi vemo, kaj hočemo", je v soboto rekel nemški državni kanceler dr. Michaelis pri nekem sprejemu v državni zbornici. Ta sprejem je bil prirejen kot obletnica seje z dne 4. avgusta 1914, ko je cesar Viljem otvoril državni zbor in je sporočil poslanecem, da sta Angleška in Francoska napovedali Nemčiji vojno. "Izročili bomo svojo domovino naši generaciji nedotaknjeno. Jamčili bomo našim otrokom in vnukom proti taki nesreči današnje vojne. Ohraniti hočemo domovino v močnem in modrem miru. Da bo nemško pleme imelo trdno podlago za zdrav in močan napredek."

Moji predgovorniki so pokazali, da naša moč ni oslabiljena; naša volja je ravno tako trdna kot je bila 1914. Največje žrtve zaslužijo največje plačilo. Prisezimo zvestobo cesarju in državi. Živela domovina, živel cesar in cesarstvo."

Vse občinstvo se je dvignilo in odobravalno godba pa je igrala narodno himno.

Predsednik državnega zbora dr. Kaempf, ki je govoril pred kancelerjem, je izjavil, da so zavezniki odgovorni za vojno, ker so odklonili nemško mirovno ponudbo in dostavili, da se bo Nemčija bojevala toliko časa, da doseže mir, ki bo jamčil za varnost države.

Koncem se je poslali cesarju brzojav, v katerem izražajo upanje za kmalošnji mir.

Danes se je cesar v družbi cesarice vrnil v Berlin z ruskega bojišča, kjer je obiskal vso fronto od Tarnopola do Rige. Kanceler in šef generalnega štaba sta mu poročala o položaju.

Vlada je izdala odredbo, po kateri morajo vsi nevtalci, ki hočejo iti iz Nemčije, štiri tedne prej vložiti prošnjo, katero ne pregledajo samo civilne, temveč tudi vojaške oblasti. Do zdaj je vložil samo v Berlinu tri tisoč prošenj.

Bremen Weser Zeitung poroča da je bil pl. Waldor imenovan za živilskega diktatorja namesto pl. Batockija. — Sistem za razdelitev hrane bo popolnoma izpremenjen.

Iz Oklahome.

Oblasti so vjele kakih sedemdeset vstašev. — Vedno manjše skupine. Žrtve boja.

Oklahoma City, Okla., 5. avgusta. — Pet milj severno od Kewsee se je v taborišču 40 vstašev, ki so poslali k šerifu neko žensko z naročilom: — Pridi po nas!

Proti vstaškemu taboru so že odšli trije vojaški oddelki, ki ga bo do skrajnih okolištev tri vstaše vjeti. 75 nasprotnikov konškricepije je že v taborih. Ostale še vedno zasledujejo.

Iz treh okrajev poročajo, da so se začele čete vstašev cepiti v manjše skupine. — Na ta način poskušajo otežkovati zasledovanje.

Zadnje dni se je vršilo že več resnih spopadov, v katerih je bilo precej ljudi ranjenih.

Holdenville, Okla., 5. avgusta. V bližini tukajšnjega mesta se je vršil danes vroč boj. V boju je padel vstaša Blaylock. Bivši okrajni šerif Jack Paige je bil zader v hrbet.

Ringling, Okla., 5. avgusta. — Oblasti so dobile poročilo, da si je nabavilo v tukajšnjem okraju več kot 300 delavcev puške in municije.

V okolici se je vršilo več zborovanj, na katerih so govorili govorniki proti konškricepiji.

Nek mož, ki ima farmo nedaleč od tukaj, je rekel uradniku Ewingu, da je boljše za uradnike, če si ne predrzno vzeti njegovih treh sinov k vojakom.

Japonska komisija.

Tokio, Japonsko, 5. avgusta. — Japonska vlada bo poslala v najkrajšem času v Združene države japonsko komisijo.

Kdo je povzročil vojno?

Nemška vlada je imela ultimatum prej v rokah, predno je bil odposlan v Belgrad. — Nemčija tajni.

Washington, D. C., 5. avgusta. Z vsakim dnem so takajšnji državni in v zaveznikih državah bolj prepričani, da je nemški prestolonaslednik, podpiran od junckerjev, bolj odgovoren za sedanjost svetovno vojno kot pa cesar. O stvari se je razpravljalo pri zadnji seji nemškega državnega zbora.

Ameriška vlada ima dokaze, da je imela nemška vlada v svojih rokah avstrijski ultimatum 14 ur prej, predno je bil odposlan v Belgrad. Prejšnji nemški zunanji minister dr. Zimmermann je priznal to dejstvo, katero pa je hotela nemška vlada zatajiti. Ultimatum Srbiji je povzročil vojno.

Nemška vlada je večkrat uradno zanikala, da bi jo bila Avstrija vprašala za svet, predno je poslala ultimatum, ki je naravnost zanikal neodvisnost Srbije. Nemška vlada tudi pravi, da ni vedela za ta ultimatum.

Zunanji minister Zimmermann je pa stvar pojasnil in zdaj se ve, da je cesar vedel za vse podrobnosti še dovolj zgodaj, da bi bil lahko preprečil svetovni požar, ako bi se mu zdelo umestno. Ker se pa Nemčija ni ganila v usodnem trenutku, je to dokaz, da je odobraval avstrijsko postopanje in je celo izjavila, da se lahko Avstrija zaneša na vso nemško pomoč.

Zimmermann je spočetka tudi zanikal, da bi nemška vlada vedela za avstrijsko delovanje nasproti Srbiji. Ko so mu pa predložili več dokazov, je slednje priznal, da je vedela za vsebino ultimatum 14 ur, predno je bil odposlan.

Nemški poslanec Cohn je v državnem zboru trdil, da so avstrijski in nemški voditelji 5. julija 1914 imeli v Potsdamu vojno posvetovanje. Nemška vlada pa je to tako zanikala. Toda zavezniki imajo dokaze, da se je ta konferenca v resnici vršila. Vdeležili so se je nemški cesar, prestolonaslednik, general Moltke, Falkenhayn, Timpitz, Bethmann-Hollweg, avstrijski general nadvojvoda Friderik in Hofenzdorf. Nato je šel cesar na kratek izprehod in ko se je vrnil, je našel ponudbo Sir Edward Greyjeva za posredovanje. Cesar je bil pripravljen sprejeti posredovanje, toda Moltke, Falkenhayn in Timpitz so vrgli svoje sablje na mizo in so izjavili, da resignirajo. Cesar se je nato odločil, da odkloni posredovanje in je podpisal povelje za mobilizacijo.

Dejstvo je, da bi bila lahko Nemčija samo z eno besedo preprečila to klanje. Zahtevala bi lahko od Avstrije, da črta nekatero zahtevo, katerih ni bilo mogoče izpolniti, ne da bi bila srbska samostojnost dotaknjena. Toda nemška vlada ni rekla nobene besede, iz česar se da sklepati, da je Nemčija hotela imeti vojno in prizgala je požar, ki preti upropasti vsi svet.

Amsterdam, Nizozemsko, 5. avgusta. — "Deutsche Tageszeitung" piše, da je nemška vlada odredila sodniško preiskavo proti dr. Cohnu, ki je v državnem zboru izdal, da se je 5. julija 1914 vršil vojni svet v Potsdamu.

Francosko bojišče.

Zavezniki napredujejo. — Kanadci prodirajo proti Lensu. — Nemci se branijo z veliko trdovratnostjo.

London, Anglija, 5. avgusta. — Danes je bil drugi dan vročih bojov v Belgiji in Franciji. Kanadski čete, ki so že dolgo ogrožale Lens, so si na tisoč jardov dolgi fronti priborili pot 200 jardov bližje mesta. Francozi so napredovali severozapadno od Bixsehoote v Flandriji pod vročim ognjem nemške artilerije. Angleži pa niso samo vzdržali močnih nemških protinapadov pri Hollebeke ob vprekem prekopu, temveč so potisnili svoje postojanke skoro za eno miljo na prejšnjem vzhodnem bregu reke Steenbeek, začeni pri St. Julien proti zapadu.

Ob celi fronti se je nebo zjasnilo in zavezniki imajo zopet priliko za zračno opazovanje. Prikazalo se je veliko število angleških letal, ki so bila ponoči zelo delavna in so zelo nizko plula nad angleškimi četami.

Kanadci v zadnjih bojih niso imeli velikih izgub. Dva tedna so imeli skoro brezskrbno življenje v Cite du Moulin; bili so skoro v dotiki z Nemci, od katerih jih je ločilo le nekaj sten. Zdjaj so Kanadci na zapadni strani oddaljeni od središča Lensa komaj tisoč jardov. Na jugu pa imajo pri Avion in Leauvitte samo eno miljo od središča mesta; na severu pa samo 1500 jardov.

O hrabrosti nekega kanadskega artilerijskega častnika poroča tudi uradno poročilo. Stal je na neki točki ki je bila zelo priprava za opazovanje. Ko so nemški topničarji opazili to mesto in so vedeli da ga sovražnik rabi za opazovanje, so namerili nanj artilerijski ogenj z namenom, a opozvalnico, razbijejo. Pričeli so streljati zgodaj zjutraj in so obstreljevali skozi ves dan. Pri tem delu so porabili več kot 300 strelcev.

Stavba se je tresla vsled eksplozije izstrelkov, toda častnik je samo dvakrat zapustil svoje mesto. Privraket je odšel, da naznani, da je strel odnesel gorenji del opazovalnega aparata. V drugem slučaju je zapustil svoje mesto, da je po telefonu sporočil svojemu poveljniku, da je del sosednjega poslopja padel na stavbo, v kateri se je nahajala opazovalnica. Njegov požrtvovalnost v dnevu, ko je bilo za zrakoplove opazovanje ne mogoče, je omogočila topničarjem da so imeli vedno zaznamovane cilje.

Angleško poročilo tudi pravi, da so Nemci na mestu, katero zavzemajo portugalske čete, vzpostavili več napadov, ki so pa bili odbiti in Nemci so imeli velike izgube.

Ofenziva proti Bagdadu.

Ženova, Švica, 5. avgusta. — Kakor poroča "Secolo" iz Rima, pripravljajo Nemci in Turki veliko ofenzivo, da bi zopet izrgali Anglem Bagdad. General Falkenhayn, ki je v rumunski kampanji poveljeval avstrijsko-ogrskim četam, je prišel v Carigrad, da bo poveljeval četam, ki so namenjene za ofenzivo proti Bagdadu. Štiri divizije iz Dobruže in turške čete iz Tracije se zbirajo v turškem glavnem mestu.

Avstrija bo dala težko artilerijo Nemčiji na potrebne častnike. Ofenziva se bo pričela sredi septembra.

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorakem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pisno vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKS

18 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Mirovne razprave.

Washington, D. C., 4. avgusta. — Kljubgotovim informacijam, na podlagi katerih si je ustanovila zvezna vlada svoje mnenje, hoče več članov kongresa razpravljati o zavratnih mirovnih ponudbah, katere je stavila Nemčija. Tozadevne vesti so dospele v Washington potom različnih virov.

Včeraj sta bili predloženi poslanski zbornici dve predlogi, kojih smisel se smatra za prvotne poskuse uvedanja pogajanj glede mirovnih pogojev. Enega teh predlogov je stavil Meyer London, socialistični poslanec iz New Yorka.

Resolucija ima naslednje besedilo:

— V namenu, da se pospeši demokracijo v mednarodnih odnosih in da se doseže skupen sporazum glede osnovnih principijev, na katerih bi bilo mogoče ustanoviti trajen mir, naj bi se kolikor hitro mogoče sklicalo posvetovanje zakonodajnih skupščin dežel, ki se nahajajo sedaj v vojni z Nemčijo.

Predsednika Združenih držav naj se naprosi, naj izda odnosnim vladam imenovanih narodov vabila Združenih držav, da izvolijo delegate za med-parlamentarne konference, ki naj bi se vršile v mestu Washington, D. C. v omenjenem namenu.

Drugo zakonodajno mirovno ponudbo je stavil poslanec Stephens iz Mississippija, potem katere naj bi se naročilo predsedniku, naj izda proklamacijo na vse narode sveta, v kateri naj bi se predlagalo konferenco z namenom, da se poskusi uvedanje mirovnih pogajanj potom posredovanja petih odposlanikov Zdr. držav.

Domneva se, da se ne bo posvečalo dosti važnosti niti eni, niti drugi izmed teh predlog. Smatrajo jih važnim le raditega, ker domnevajo, da je naraslo v kongresu razpoloženje za mirovno gibanje.

Razvoj tega razpoloženja pa je pripisovati v prvi vrsti zadnjim mirovnim razpravam, o katerih se je govorilo v angleškem parlamentu, v nemški poslanski zbornici, na Dunaju in v italijanski zakonodajni zbornici.

Nadaljni vzrok, da je naraslo mirovno razpoloženje v kongresu, je v tem, da je v kongresu dosti poslancev, ki verujejo v to, da skuša cesarska nemška vlada resnično privedi do mirovnega sklepa.

Prodreti je treba.

MIR BO PRIŠEL TAKO NEPRIČAKOVANO KOT JE PRIŠLA VOJNA SAMA. — ČE AMERIKA NE BO VSTRAJAL, BO VSE IZGUBLJENO. — SPLOŠNA VOJAŠKA DOLŽNOST JE POTREBNA. — VSAK BO IMEL SVOJEGA NAMESTNIKA. — VSAK NAJ PRIPOMORE. — VEŽBANJE REKRUTOV.

Mir se približuje. Ko bo prišel, bo prišel prav tako naglo in nepričakovano kot je prišla vojna sama. Dvignilo se bo glasove, naj se prestane z vsemi vojnimi pripravami. Reko se bo, da se je vojevalo zadnjo vojno in da je že čas izpremeniti naše meče v plugje.

To pa so najbolj nevarni glasovi kar se jih bo sploh slišalo v Ameriki. Izdali smo milijone dolarjev v pripravah za obrambo dežele, na morju, v zraku in pod vodo. Velik del našega kapitala bo izgubljen, če ne pojdemo uspešno skozi to vojno. Nova vojaška postava je pričela delovati in moške se zbirajo pod zastavami. Izurjenost mož, ki bodo izbrani na ta način, se ne sme ustaviti pod nobenim pogojem, vendar pa moramo priznati, da je način sedanjega izbiranja le odredba v silo. Dežela ne more graditi svoje varnosti na tako majhnem številu mož, katere se je izbralo na ta način ter jih izurilo.

Kako potrebna je splošna vojaška dožnja je razvidno iz rezultatov sedanjega zrebnege sistema. Število z zdravniškega stališča nesposobnih je nevrjetno veliko. Učilo se nas je, da natlačeno življenje v mestih in industrijski pogoj kaj slabo uplivajo na zdravje in telesno silo posameznika. Veliko odklonjenih mladih ljudi v starosti od 21 do 30 let bi bila danes zdravih in močnih, če bi v starosti 19 ali 20 let šli skozi šestmesečno dobo intenzivnega vojaškega vežbanja in življenja na prostem.

Veliko odpora, ki se ga kaže sedaj proti konškricepiji, je pripisovati razumljivim vzrokom, ki pa nimajo ničesar skupnega s pomnkanjem domoljubja.

Vzeli smo od dela ljudi, ki so se ravno ustanovili v delu. V stavilnih slučajih se bo izpremenilo celo njih bodočnost in kariero. Po tem bodo odšli, bodo stopili na njih mesta drugi. Veliko teh mladih

Ljudje je poročenih ter se bili dosedaj zadostno uspešni, da bi mogli njih družine vstrajati še naprej, četudi bi oni odšli na fronto. Ti ljudje morajo iti. Sedanji izbor mož od 21 do 30 let bo raztrgal na tisoče karier in družinskih vezi, ki so bile že trdno utemeljene.

Ti možje odhajajo od dela višje vrste, da si pridobijo navadno miselnost vežbanja, katere bi si morali pridobiti v starosti od 19 ali 20 let. Vojaška sodba v Evropi, ki je uteleljena na skušnjah, se glasi, da se v dotičnih letih najlažje pridobi potrebno ročnost ter tudi čut za navadno disciplino. Fizična pridobitev v onih zgodnjih letih pa je neizmerno velike važnosti za povečanje bodoče vitalnosti. Dokler se ne prične z vežbanjem prvega kontingenta mož na podlagi postavne splošne vojaške dožnjosti moramo nadaljevati z urjenjem ljudi, katere se je sedaj izžrebalo; kajti nobene vrzeli ne sme biti v ekstenzi-ki močne ameriške armade. To izborna zrebanje pa se bo moralo v doglednem času nadomestiti s splošno vojaško obveznostjo brez vsakih izjem.

Splošna prisilna vojaška dolžnost brez vsakih izjem. Moderno vojskovanje je tako komplicirano, da je treba le dela mož na bojni črti. Ti ljudje so le pene na val, ki sega daleč nazaj v vsaki del prebivalstva. To so vojne celih narodov proti celim narodom. Mesto da se oprostijo mož, ki je nesposoben radi svoje kratkovidnosti, naj se ga izuri kot operatorja brezžičnega brzojava, kjer rabi mesto svojih oči ušesa. One, ki so duševno nesposobni za vojaško delo, pa naj se skozi šest mesecev izuri na prostem ter jih napravi bolj sposobnim. Zdravje in moč sta dolžnost državljanstva.

Nauk, ki nam ga je ta vojna prav gotovo dala, je nauk o vrednosti pripravljenosti. Tudi če se konča (Nadaljevanje na 2. strani).

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily)
Owned and published by the
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation).
FRANK WAKEN, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
52 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto vsakega leta na Ameriko	Za celo leto na mesto New York \$5.00
Na celo leto vsakega leta na Evropo	Za celo leto na mesto New York 8.00
Na pol leta	Za četrt leta na mesto New York 1.50
Na četrt leta	Za inostranstvo na celo leto 8.00

"GLAS NARODA" tiskava vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Printed every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri sprejemih kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošiljajo številke naslovov, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"

52 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
PUBLISHERS
NEW YORK, N. Y.

Kaj je pridobila Nemčija?

Pred tremi leti sta se napotila oba cesarja centralne Evrope na pustolovsko potovanje in na požigalni pohod, ki je razvnel celi svet. Kakšni pa so dobički, ki sta jih imela ali ki so jih imeli narodi, katerim vladata?

"Berliner Tageblatt" pravi v pregledu zadnjih treh let vojne, da teutoniki zavezniki drže sedaj nekako 448,000 kvadratnih kilometrov zavezniškega ozemlja, kar je nekako 330,000 kvadratnih milj. Razen tega pa ni najti nobenega znaka dobička iz vojne vihr, katero je povzročila Nemčija po celem svetu.

Ali je Nemčija zdaj bolj spoštovana kot je bila pred usodepolnim dnem, ko je raztrgala pogodbo kot "papirnatu emujo" ter obrnila velike topove na Liege?

Ali Nemci bolj ljubijo ter jih žele imeti za državljane v drugih deželah?

Ali višje cenijo nemško vzgojo, šolstvo in iznajdbe? Ali se nemška trgovina širi in širi po vseh delih sveta in ali se bo širila v prihodnjem četrto stoletju?

Teh 330,000 milj. zasadenega ozemlja — od katerega bo morala vrniti vsak posamezni akter — predstavlja danes nemške pridobitve treh let vojne, katero so vojevali z največjo okrotnostjo.

Kakšna pa je cena, ki jo je plačala za to Nemčija?

Cena je denar, ki ga je izdala, življenja, ki jih je žrtvovala, so ljudje, ki bodo pohabljeni skozi celo življenje ter tvorili breme svojim občinam. — To pa še ni največja izmed cen, katero bo morala plačati Nemčija za kriminalne ambicije svojih vladarjev.

V tem oziru so drugi narodi sveta, zapleteni v boj, na istem stališču, kajti stroški so tako velikanski, da preti splošen bankerot. Nemčija pa bo skozi leta in leta plačevala in zopet plačevala veliko breme splošne izolacije.

Wilson in zamorci.

V različnih peticijah, skupnih in posameznih, se obračajo črnci Združenih držav na svojega predsednika, naj stori vse, kar je v velikanski moči in uplivu njegovega visokega urada, da se jim dovoli enako protekcijo pod postavbo kot drugim ljudem.

Oni se obračajo na predsednika s spoštljivi besedami za pravico in ne za uslugo.

Svoje prizive pa izjavljajo z logiko, ki je ni mogoče pobiti. Dejstvo, da je predsednik sam iz južne države in da je morda ravno sedaj posebno natančen glede mnenja demokratičnega juga, ni v stanu omajati zaupanja, s katerim se obračajo ti črnci naj.

To je vzrok, radi česar smo prepričani, da ga ne kličejo zastoj na pomoč:

Dragi škof Walters:—

Jaz sem razočaran, ker ne bom prisoten pri sobotnem zborovanju, a ker sem odpovedal že skoro vse mogoče sestanke, z ozirom na nesrečni napad na polkovnika Roosevelta, se mi ne zdi, da bi mogel pridejati še par nadaljnjih odgovorov. Vdeležujem se le takih sestankov, glede katerih sem se obvezal že pred več tedni.

Zelo rad bi bil prisoten, kajti gotove stvari so, katere želim povedati. Upam, da se zdi to odveč onim, ki me poznajo, a za one, ki me mogoče ne poznajo, je potrebno zagotoviti svoje črne sodržavljane o moji resni želji, da vidim proti njim izvršeno pravico v vsaki stvari in to ne le prisiljeno pravico, temveč pravico, katero se izvršuje z liberalnostjo in kordijanim čustvom.

Vsako jamstvo naše postave, vsak princip naše ustave poveljuje to in našim simpatijam bi moralo biti lahko izvršiti to.

Zamorski narod Združenih držav je izvanredno napredoval v smeri proti somaprehrani in koristnosti ter bi se mu moralo dajati pogum na vsak možen in primeren način. Moje simpatije glede naroda črncev izvirajo iz davnih časov in v slučaju, da postane predsednik Združenih držav, lahko računamo črnci name, da jih bom podpiral pri njih nadaljnjem napredku.

Trenton, N. J., 16. oktobra 1912.

Woodrow Wilson.

Resnica je, da je bilo to pismo na škofa Waltersa pisano pred petimi leti in le par dni pred volitvami, ko je nastopil Wilson prvič kot kandidat za predsednika. On pa je že takrat izjavil, da izvirajo njegove simpatije iz prejšnjih časov.

Poleg tega pa se je zavzemal za črnce ne v namenu, da si pridobi njih glasove, temveč s stališča najširše pravice in človečanstva.

Roosevelt, o kojega tedaj še novi nesreči govori Wilson, je že govoril na možni in ogorčeni način v prid črncem v Združenih državah, ki imajo pravico da delajo, kjerkoli se jim nudi prilika.

Dopisi.

Andrico, Pa.

Naznanjam žalostno novice, da se tukaj ponesrečil rojak Anton Pirman v rovu št. 3. Omenjeni rojak je šel 17. julija zdrav in vesel na delo. Okrog 9. ure dopoldne se je utrgal kamen in je padel nanj ter ga je takoj usmrtil.

Pokojni je bil doma iz Rake na Dolenjskem; star je bil 32 let. Tukaj zapušča žalujočo soprogo in tri nedoročile dočke v starosti od 1 do 7 let, dva brata, enega tukaj in enega v starem kraju. Pokojni je bil član dveh društev, in sicer društva sv. Barbare št. 77, spadajoče v Forest City, Pa., ter enega angleškega društva.

Pokojni je prišel pred štirimi leti iz starega kraja in je večinoma delal tukaj. Bil je zelo priključen pri rojakih in tudi pri drugorodejih, kar priča velika vdeležba pri pogrebu, katerega se je vdeležilo društvo sv. Barbare št. 77 z vsemi člani, ki so mu položili na krsto lep venec. Tudi društvo št. 141 SSPZ se je vdeležilo pogreba. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču v Crab Tree.

Naj Ti bo lahka tuja zemlja!

F. Rakovski.

Greaney, Minn.

Čitali smo v "Glasu Naroda" št. 166, da sta bila aretirana poštar P. Greaney in Viktor Mlačnik. Poštar je ponesrečil \$900, Mlačnik pa \$200. Torej opominjam one, ki je poročal to stvar, naj bi se poročal, kako je bila ta stvar končana. Poštar P. Greaney je plačal \$930.66 in izgubil je pošto, Viktor Mlačnik je bil pa oproščen.

Torej toliko v pojasnilo, kdo je tisti, ki je ponesrečil. Tisti, ki je poročal, kako je bila stvar začeta, naj tudi poroča, kako se je končala.

John Mlačnik.

Fort Oglethorpe, Ga.

Ker gotovo zanima Slovence kakšno je življenje v ameriški vojski, sem se namenil napisati nekaj vrstic.

Povest o Kosciusku.

Drzen mlad artiljerijski kapitan je uničil svoj socialni in vojaško karijero radi neke mlade in lepe deklice, koje stan in bogastvo sta presegala njegovo lastno. Ta kapitan se je imenoval Tadej Kosciusko, deklica pa je nosila nepoetično ime Ludovike Sosnovske.

Ker si nista upala prositi dovoljenja dekličinega očeta, sta ljubimca sklenila pobegniti. Oče je prišel teži zaroti na sled ter odpotni tropo svojih domačih vojakov, da umore mladega častnika. Kosciusko se je branil kot se je pač mogel, a moral končno pobegniti iz neznakega boja, ves pokrit z ranami.

Vsed tega ni bilo več varnosti, da bi ostal še nadalje na Poljskem. Izgubil je svojo ljubico in njegova vojaška karijera je bila uničena. Pobegnil je v Francijo. Tudi tam mu ni bila sreča mila. Kot veliko drugih mož, pa se je imel tudi on zaljubliti svojo nesrečo ljubezenski aferi, ki je zanj neugodno zapela.

V Parizu se je seznanil s Benjaminom Franklinom, ki mu je dal priporočilo pismo na generala Washingtona. Kosciusko je prišel v Ameriko v poletju 1776 in Washington mu je takoj prekrbel mesto v revolucionarni armadi.

Kosciusko ni le na sijajen način služil v bitkah skozi celo revolucijo, temveč je tudi napravil načrte za obrambo West Pointa. Dobil je javno zahvalo kongresa in imenovan je bil generalnim majorjem.

Po končani vojni se je Kosciusko zopet vrnil na Poljsko ter prinesel s seboj visoke ideale prostosti, katere je bil včeraj takrat dolgo časa baje za našo lastno.

V tem trenutku zamega pa se s pojavile nove velike nevarnosti in zapreke. Prusija in Avstrija sta prišli Rusiji na pomoč. Z vojak, ki jih ni bilo mogoče prečeti, in z velikanskimi sredstvi, ki so jih imeli na razpolago, so padli trije veliki narodi po Poljski.

Prišla je zmagovati premoč Poljaki so se sicer borili z velikim navdušenjem in smrti kljubujočim junaštvom, a zastoj so se borili proti velikanski premoči nasprotnika. V končni bitki, v kateri so se morali boriti proti desetkratni premoči, je padel tudi Kosciusko, nevarno ranjen, na zemljo, prepojeno s krvjo. Pri tem pa je vskliknil:

"To je konec Poljske!"

Kosciusko je padel v jetništvo. A kmalu nato se ga je izpustilo. Ruski car je bil tako gnušen vsled njegovega junaštva, da mu je hotel vrniti meč, katerega semu je preje odvzelo. Uničeni Kosciusko pa je šel pri tem predlogu bridko pripomnil:

"Kaj bi še nadalje potreboval meč. Nimam več dežele, katero bi branil s svojim mečem."

Tako se je končala karijera enega najodličnejših Poljakov, kojega ime se imenuje po celem svetu s spoštovanjem.

Nahajam se v Fort Oglethorpe, Ga., ki se nahaja 9 milj od Chattanooga, Tenn.; dodeljen sem konjenici, toda zdaj so nas premestili k tretji provizijski artiljeriji. Pa nimamo še topov in tudi konj nam primanjkuje.

Zdaj nas je tukaj 22,500 vojakov in vsak teden jih prihaja po 2000. Imamo 9 polkov pehote, en polk konjenice, dva polka topničarjev, 8 kompanij sanitetcev in eno sanitetsko kompanijo z velikimi psi ter več vrst drugih vojakov.

Do zdaj smo se vezbali po šest ur na dan, pehota pa po osem. Ko pa bomo dobili topove, se bomo morali vezbati več. Med vojak, ki je mnogo ruskih Poljakov in Italijanov. Slovenca pa še nisem srečal. Če je kateri tu, ga prosim, da me pride obiskat, kadar bo bral ta dopis.

Stanujemo v šotorih, delajo pa že lesene barake, kjer bomo pozneje stanovali, ko bodo končane. Tu je tudi interniranih 800 nemških mornarjev z ladij, katere je ameriška vlada zaplenila. Godi se jim bolj kot nam vojakom.

Vročina je velika. Zadnja dva tedna je deževalo, pa smo vseeno vezbali, da smo prišli domov vsi mokri in blatni. Oblike nimamo zadosti in je tudi ne moremo več dobiti.

V državi Georgiji stanuje 40 odstotkov črncev. Tukaj je suša, vendar pa se skrivno dobi whiskey po \$7 kvart.

Chattanooga v Tennessee je lepo mesto, toda delavci zaslužijo samo po \$1.75 na dan. Po tovarnah so največ črnci. Mesto šteje okoli 100,000 prebivalcev. Slovenec nisem videl še nobenega. Če je kateri, ga prosim, da mi piše, ker bi ga rad obiskal.

Pozdrav vsem Slovincem po Združenih državah, posebno v Clevelandu, O., in okolici.

Anthony Petris,

23rd Cav., Batt. D, 3rd F. A., Fort Oglethorpe, Ga.

prostost. Vsled tega je sklenil, da vpripori adarec, s katerim naj bi se oprostilo Poljsko.

"Plamenica prostosti, ki se jo je prižgalo v Ameriki", piše neki zgodovinar, "je bila določena, da razsvetli za nekaj časa vso temo poljskega suženjstva."

Poljska je bila nekoč eden izmed velikih narodov Evrope. Vsled notranjih sporov in velikih političnih napak pa je bila država tako oslabiljena, da so se Prusija, Avstrija in Rusija polastile večine poljskega ozemlja ter slednje razdelile med seboj.

V času, ko se je vrnil Kosciusko v domovino, je obstajala Poljska le še po imenu, to je, ni bila več samostojna država. Kljub temu pa je gorel v sren naroda, pogum, ki je kljuboval smrti, in ljubezen do prostosti še vedno ni bila zamorjena med poljskim narodom. Kosciusko pa je še nadalje razplamtel ta ogenj domoljubja.

S pomočjo drugih patriotov je reorganiziral poljsko armado ter sestavil ustavo za zopetno oživljanje starih pravic poljskega naroda. Rusija je spoznala rastočo nevarnost in vojna se je pričela.

Pri Dubienki dne 17. julija 1792 je zadrževal Kosciusko s 4000 slabo oboroženimi Poljski 15,000 Rusov skozi šest ur. Tudi na drugih mestih se je boril kot junak. Ko je sklenil slabotni poljski kralj Stanislaw samostojno mirovno pogodbo z Rusijo, se Kosciusko ni hotel ukloniti. Pozval je svoje sorojake na orožje ter vnovič izval Rusijo.

Imenovan je bil diktatorjem Poljske ter voditeljem nesrečne majhne armade. S to majhno silo je napadel velike armade nasprotnika, jih porazil v številnih bitkah ter potisnil ruske čete preko poljske meje. Poljska je bila že na krak.

V tem trenutku zamega pa se s pojavile nove velike nevarnosti in zapreke. Prusija in Avstrija sta prišli Rusiji na pomoč. Z vojak, ki jih ni bilo mogoče prečeti, in z velikanskimi sredstvi, ki so jih imeli na razpolago, so padli trije veliki narodi po Poljski.

tivno uverjen, da je izro dobil, ko je bil klican k telefonu. Ko se vrne, izjaviti Poljakom: "Gospodje, ne morem se več pogajati, ker sem "in statu demissionis". V tem je dospel iz Laxenburga dr. Korosec in je bil za Jugoslovane zgodovinski moment, ko so se takoj na to v prostorih jugoslovanskega kluba zbrali zastopniki vseh strank in narodov.

Clama ni več, birokracija je še ostala.

Celo na Kranjskem bohotno pogajanje cvetke tega nemškega birokratičnega sistema. Germanizacija še cvete povsod. In kar velja za Kranjsko, velja tudi za druge dežele slovenskega juga in severa. Ustavno življenje ni še v cellem obsegu vpostavljen. Vse slovenske stranke so edine, da morajo prenehati vsi zemni zakoni za civilno prebivalstvo, vpeljejo naj se zopet prvotna porotna sodišča itd. Z eno besedo, birokratičnega absolutizma naj bode konec. Spremeni naj se pa tudi v vseh temeljih cel dosedanj sistem. Geslo: Samoodločitev narodov — naj postane dejanje v tem smislu, da se v najkrajšem času reši narodnostno vprašanje v naši državi. Čegar bistveni del stvari za bodoči mir in obstoj države prevažno — jugoslovansko vprašanje.

Nova začasna vlada stopi v torek dne 26. t. m. pred parlament. ki naj bi čimprej reši proračunski provizorij. Vlada se proglašja za prehodno in nevtrarno ter ima le namen pripravljati pot definitivni vladi, ki naj izpelje preureditev države.

Jugoslovanski poslanci so že podjarjali, da bi eventualno glasovanje proti proračunu ne bilo napereno proti kroni ali državi, marveč proti vladi in njenemu sistemu. — Vlada, ki v torek stopa pred parlament, je nevtralna in neodgovorna za grehe preteklosti. Sprejem proračuna bi tudi ne pomenil za upanjanje nje, marveč kroni in državi, ki se nahaja v vojskni stiski, za katero sicer jugoslovanski poslanci niso odgovorni, ker jih ni takrat nihče vprašal za mnenje. Zavedajo pa se poslanci tudi, da so dolžni misliti na naše vdove, sirote, pohabljenice, stradajoče, begunce in vsestranske koristi naroda. Zato je jugoslovanski klub sklenil, glasovati za provizorij. —

Štekljo je bilo storiti to v očigled tolikimi krivicami, a zmagala je zavest v vseh brez izjeme, da danes zahtevajo to koristi krone, države in jugoslovanskega ljudstva, pred katerimi so odgovorni za svoja dejanja.

Vlada, če hoče resnično udeležiti naš program, naj ve, da smo pripravljani sodelovati, da dosežemo svoj cilj. Če naša nada pade, je za nas edino mesto v najstrožji opoziciji, kakoršno smo že vodili. Sedaj pa pokažemo, da smo pripravljeni v vladi pripravljati delati za ta cilj svojega naroda, ki je in hoče biti vedno v Avstriji.

Klub je naročil načelniku, naj stopi v stik z drugimi slovanskimi strankami, da se doseže skupno in enotno sporazumljenje, v prvi vrsti glede glasovanja, pa tudi glede časa.

Klub stoji na stališču najkrajšega provizorija in bo le v slučaju, če ne prodre, glasoval za daljši provizorij. S tem hoče klub pospešiti sestavo trajne vlade ter rešiti svojih zahtev.

Pred glasovanjem bo podal klubov načelnik posebno izjavo, ki jo redigira prej posebna komisija

(Nadaljevanje s 1. strani).

ta vojna na podlagi nikakih anekdot ali vojnih odškodnin, bodo znani zmagovalci celemu svetu. Zmagalca pa sta Anglija in Nemčija. Anglija raditega, ker je kontrolirala morja ter spravljal v zadrego svoje sovražnike, dočim je ostala sama prosta napada. Nemčija pa raditega, ker je kontrolirala kopno zemljo, povedla vojno v sovražniško ozemlje ter se s pomočjo brezprimernega vojaškega stroja polastila velikanskega ozemlja s primeroma majhnimi izgubami.

Sedaj nastane vprašanje, kako bodočnost si želi Amerika. Ali hoče imeti Amerika v bodočnosti morarico kot jo ima Anglija ali tako, kot jo ima Nemčija? Ali pa hoče amado tako kot jo ima Nemčija ali ono kot jo ima Anglija? Anglija je marsikaj izvršila na kopnem, a s kakimi stroški! Morala je postaviti prostovoljce in rekrute proti izurjenim nemškim legijam, zakopanim v Belgiji in Franciji ter v posesti vseh pripomočkov, katere daje defenzivna pozicija ter dovršena vojaška organizacija.

Reklo se je, da ne bo nikakih nadaljnjih vojn po sklepu Vestfalkega mira, s katerim se je končalo Tridesetletno vojno leta 1648. Reklo se je, da ne bo nikakih na daljnih velikih konfliktov, ko je končala Evropa svojo Sedemletno vojno leta 1763. Reklo se je, da ne bo nikakih vojn več, ko se je leta 1815 s kongresom na Dunaju sklenilo Napoleonske vojne. Obljubilo se nam je konec evropskih "trublov", ko se je na Berlinskem kongresu leta 1878 "poravnilo" balkansko vprašanje. Konečno, po koncu rusko-japonske vojne, leta 1905, se je pojasnjevalo, da je bila ti zadnja velika vojna. Stroški so baje preozromni in reklo se je, da vojne ne bo mogoče še nadalje financirati. Poleg tega pa se je pojasnjevalo, da so dobički premajhi v primeri z izdatki. Konečno se je reklo, da so postali stroji razdejanja preveč strašni in da bo človeštvo opustilo njih dejansko uporabljanje.

Naši ideali glede mednarodne moralnosti so lahko visoki, vendar pa ne moremo domnevati, da jih je svet že sprejel ali da jih namerava v kratkem sprejeti. Mi moramo biti pripravljeni, da branimo sebe same proti onim, kojih ideali so različni od naših in ki bi nam skušali storiti zlo, če bi bili brez vsake obrambe. Če smo močni lahko branimo svoje pravice brez vsakega nasilstva. V Mehiki in na cellem tem kontinentu nas čakajo težke naloge, kajti mi smo naravni voditelji Pan-Amerike.

Brez moči in brez priprav pa ne bomo mogli nikdar izvesti onih nalog, ki nam pripadajo kot "velike mu bratu" zapadne poloble.

John Penco je zaslužil v dveh tednih \$197.00.

Jos. Leabon je zaslužil v dveh tednih \$182.00.

Ali ne morete zaslužiti ravnotako?

Tu je dela še za 40 nakladačev z strojem — majnarjev in delavcev. Premog je od 4 čevljev naprej. Suhe majne; ni plinov, kamenja, plasti, vode v majnah. Osemurno delo. Stalno delo za 25 let. Dobri stroji. Tu je mnogo slovenskih družin, ki bodo rade dale hrano samec. Majna je prav blizu Windber, Pa. in noben ni prišiljen kupovati potrebnih od kompanijskih štorov. Mi ne bomo znižali plače po vojski. Dovolj vozov za vsakega. Zanesljivo nobenih delavskih težkoč. Pridite, pripravljeni za delo, ali pa pišite na:

Mr. H. V. HENDERSON, Arrow, Pa.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, ledice, ledice, masulji, revmatizem in druge bolezni, upražajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo, če ste ozdravljivi. **POGEBNA PONUDBA** za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni s zdravljenjem vam vrnem dva dolarja. Dr. Rosenthal zdravi s najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Ustanovljen v Pittsburghu Jan 20 let. Ustanovljen v Pittsburghu Jan 20 let. Obiskujte v sobotah od 9. zjutraj do 2. popoldne. Obiskujte v sobotah od 9. zjutraj do 2. popoldne. Obiskujte v sobotah od 9. zjutraj do 2. popoldne. Obiskujte v sobotah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh velenil.

Obeaga 11 raznih zemljevidov. 5

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50.

**VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI KJE-
DINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET,
CENA \$1.50.**

**ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-
MACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. —
CENA JE 15 CENTOV.**

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.